

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A LA IGUALTAT I A LA DIVERSITAT (PREVENCIÓ I SEGURETAT)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 11 d'abril de 2023, el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- El dia 11 de març de 2023, a les 7.20 hores, el ciutadà estava en un parc ubicat a l'avinguda de Josep Tarradellas cantonada amb el carrer de Calàbria, assegut en un tricicle elèctric que ha d'utilitzar perquè pateix una malaltia degenerativa que li dificulta la mobilitat. El seu gos passejava a deu metres de distància.
- Va aparèixer un agent de la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB) que, després d'una conversa, el va denunciar per no dur el gos lligat.
- En el marc d'aquella actuació, l'agent li va arribar a dir: "No m'estranya que tinguis discapacitat". Després es va tancar dins del vehicle policial, amb el seu DNI, per formular una denúncia.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a l'**Àrea de Prevenció i Seguretat** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 19 d'abril de 2023, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 18 de maig de 2023, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa el següent:

- La Unitat de Deontologia i Afers Interns (UDAI) de la GUB va analitzar l'informe que van fer els agents que hi van intervenir.
- La intervenció es va originar quan els agents van observar com el gos de l'interessat orinava a l'interior d'un parc infantil, motiu pel qual van exercir les funcions que tenien encomanades i van corregir les infraccions comprovades.
- En relació amb les manifestacions de l'agent sobre la discapacitat de l'interessat, les versions d'ambdós van resultar contradictòries i no es van aportar proves o elements suficients per acreditar-les.
- L'interessat es va dirigir als agents de forma despectiva, amb insults, i va ser denunciat per manca de respecte i consideració a agents de seguretat en exercici de les seves funcions, en aplicació de la Llei de protecció de la seguretat ciutadana.
- En la base de dades del cos policial, no hi consten anotacions relacionades amb queixes pel tracte que l'agent ha dispensat a la ciutadania.
- Durant el procés d'identificació, la patrulla va sol·licitar la consulta dels antecedents de l'interessat i va comprovar que hi constaven nombrosos antecedents per manca de respecte, desobediència i resistència als agents de l'autoritat.
- L'interessat no va aportar proves, testimonis rellevants o elements suficients per acreditar el tracte incorrecte i les manifestacions de l'agent relacionades amb la seva discapacitat.
- Conclouen que les versions de l'interessat i de l'agent són contradictòries i, per aquest motiu, es proposa arxivar la informació reservada.

CONSIDERACIONS

1. La motivació de la intervenció policial

El promotor de la queixa manifestava haver estat objecte d'una actuació policial que va acabar amb dues denúncies, una de les quals era per manca de respecte i

consideració als agents que hi van intervenir, i considerava que l'actuació en qüestió tenia una motivació discriminatòria, atesa la seva situació de discapacitat física.

En canvi, en versió de l'agent, l'actuació policial estava motivada per la comissió d'una infracció lleu de l'Ordenança municipal del medi ambient, consistent a portar sense lligar els animals de companyia en els parcs urbans (art. 73-6.1) i, posteriorment, davant l'actitud del ciutadà, va formalitzar una segona denúncia per manca de respecte a l'agent de l'autoritat.

El ciutadà sosté que l'agent denunciat va tenir una actitud discriminatòria envers ell. Sobre aquest punt, és convenient recordar que **la policia fa una tasca important en la lluita contra la discriminació** perseguint aquestes conductes i vetllant per la seguretat en una societat diversa, amb respecte pels drets humans.

De fet, d'acord amb **els principis que regeixen l'actuació policial, els agents estan obligats a actuar sense discriminació i amb absoluta neutralitat i imparcialitat**. Aquests principis estan recollits en la Llei 16/1991, de 10 de juliol, de les policies locals de Catalunya (art. 10.1.b).

A la Sindicatura de Greuges li preocupa que es puguin donar situacions de discriminació promogudes per agents de l'autoritat a la ciutat. Sabem que el cos policial rep formació específica en aquesta matèria. Però, més enllà d'aquesta formació, creiem convenient aplicar altres mesures preventives i de control que fomentin les bones pràctiques dels i de les agents cap a la ciutadania, especialment pel que fa a la que forma part de col·lectius minoritaris.

Per garantir que la funció policial es duu a terme amb total neutralitat, la GUB disposa de controls interns que investiguen possibles supòsits de discriminació per part dels agents del cos. Aquesta tasca està encomanada a la UDAI.

Precisament, en el marc de les actuacions investigadores fetes per la UDAI s'ha decidit arxivar l'expedient reservat, ateses les versions contradictòries de les parts.

2. La prevalença de la versió dels agents en els supòsits de versions contradictòries

En aquest punt, ens hem de referir a la prevalença de la versió dels agents quan contradiu la de les persones objecte de la intervenció policial.

La Sindicatura de Greuges constata que la majoria de les queixes referides a un tracte inadequat per part d'agents de la GUB cap a la ciutadania conclouen que no es pot provar el tracte denunciat, ja que difícilment es poden aportar proves que acreditin els fets denunciats. I aquest cas no és una excepció.

Amb motiu d'expedients anteriors de queixa per situacions similars, la Sindicatura ha constatat la dificultat per conèixer les circumstàncies que envolten els fets. La immediatesa de les actuacions policials dificulta l'aportació de proves i, davant d'això, acostuma a prevaldre la versió dels agents, sense tenir en compte la possibilitat que aquests narrin els esdeveniments amb la càrrega de subjectivitat pròpia de qui en pot ser part perjudicada.

Cal indicar que la presumpció de veracitat dels agents, reconeguda en la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, també afecta els documents que formalitzin, és a dir, als fets infractors denunciats (art. 77.5). Per tant, queda al marge d'aquesta presumpció l'atenció que hagi rebut la ciutadania en el marc d'una intervenció policial.

Davant d'aquesta situació, **es considera del tot necessari recordar als agents policials l'obligació d'observar, en tot moment, un tracte correcte i atent amb la ciutadania.** L'han de procurar auxiliar i protegir sempre que les circumstàncies ho aconsellin i proporcionar-li informació completa i tan àmplia com sigui possible sobre les causes i la finalitat de les seves intervencions. L'incompliment d'aquesta obligació es considera una falta lleu, tal com prescriu la Llei 16/1991.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **davant les versions contradictòries de les parts, la Sindicatura no disposa d'elements per determinar si el tracte que la Guàrdia Urbana ha donat a l'interessat és l'adequat.**

Això no obstant, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recordar a l'Àrea de Prevenció i Seguretat** que en l'exercici de les seves funcions tenen l'obligació d'actuar sense discriminació i amb absoluta neutralitat i imparcialitat.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.